

Türk Edebiyatının Ustalarından Yazar, Şair

Hasan İzzetin Dinamo'yu Anıyoruz

Edebiyatımızda “1940 Kuşağı” diye adlandırılan kuşağın üyelerinden; sosyalist, devrimci dünya görüşünün izinde sürdürdüğü yaşam mücadelesini edebiyatla da buluşturmayı başarmış Hasan İzzetin Dinamo'yu ölüm yıldönümünde mezarı başında anacağız.

Ülkenin siyasi tarihi içinde ilerici aydınların çilesinin timsali olmuş şair Dinamo, “Kutsal İsyân” ve “Kutsal Barış” adlı destansı romanlarıyla da ülkenin kurtuluş ve kuruluş yıllarını anlatmıştır. Bir şiirinde; “Ben, o günlerin çocuğuyum işte/Ben yaralı Hasan,/Geçtim semender gibi/Ateş ormanlarının arasından,//Ondan açlık düşmanıyım/Ondan savaş düşmanı./Ondan oldu yaşayışım boyunca yerim,/Gözyaşının yanı./Ondan oldu bağrım/Evrensel barışın vatani!” diyen şairi unutmayacağız.

Ailesi, TYS ve Tekin Yayınevi'nin ortak etkinliğiyle 20 Haziran Cumartesi günü saat 11.00'de şairin Florya Şenlikköy Mezarlığı'ndaki kabri başında buluşuyoruz, sizleri de bekliyoruz.

Hasan İzzetin Dinamo'nun mezarı yakın zamanda İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yeniden onarıldı. Anmaya İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu da eşlik edecektir.

Ailesi Adına IŞIK DİNAMO

Türkiye Yazarlar Sendikası

Tekin Yayinevi

HASAN İZZETTİN DİNAMO Kimdir?

HASAN İZZETTİN DİNAMO (HÜSEYİN DİNAMO), “Hasan İzzetin ve Hasan DENİZ adlarını da kullanmıştır.” Trabzon, Akçaabat, Ahanda’da (Kavaklı) 1909 yılında doğdu. Henüz bebekken aile İstanbul’a göç etti. Sarıyer’de (1909-1912) yaşarken babasının işleri bozulunca Trabzon’a tekrar geri dönerler. Trabzon’a giderken iş nedeniyle ailece Samsun’a yerleşirler. Osmanlı Devleti 1. Dünya

Savaşı’na katılınca babası ve ağabeyi askere alınır. Babası Ahmet Çavuş ve ağabeyi Ali Bey, Birinci Dünya Savaşı’nda Doğu Cephesi’nde (Sarıkamış’ta) 1915’te şehit olduktan sonra annesi Şakire Hanım da 1917’de vefat eder.

Aileden geriye kalan üç çocuk Samsun Darüleytamı’nda (1917-1919) yaşamaya başlarlar. 1919 yılında İstanbul’daki Darüleytamlara getirilirler. İki kız kardeşi Validebağı Darüleytamı’na yerleştirilir. Kendisi de Yedikule, Beykoz, Halıcıoğlu, Selimpaşa Darüleytamlarında (1919-1923) yaşam savaşı verir.

Okuma yazmayı kendi kendine öğrendiğinden ilkokula sınavla ikinci sınıftan başlar. İlkokulu İstanbul’da (1919-1923), ortaokulu Amasya Darüleytamı’nda okur (1923-1926). Amasya’ya gittiğinde yazdığı ilk şiir “*Vur Demirci*” (1923) 15 heceli dizelerden oluşan bir dördlüktür. 1926 yılında Giresun’da *İzler* dergisinde “*Kırlarda*” adlı bir aşk

şiiirinden iki dörörtlük yayımlanır. Ortaokulu bitirip

darüleytam yaşamı sona erdiğinde, 1926-1927 yılında Amasya'da bir yıl vekil öğretmenlik yapar. 1927-1928 yılında Sivas Öğretmen Okulu sınavını kazanıp buradan 1930 yılında mezun olur. O yıllarda Malatya'nın bir ilçesi olan Adıyaman'da iki yıl ilkokul öğretmenliği görevinde (1930-1932) bulunur.

Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü sınavını kazanınca görevinden ayrılarak enstitüye başlar (1932-1933). 1934 yılında DİNAMO soyadını alır. Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nden mezun olmasına kısa bir süre kala, bitirme sınavları öncesinde 24 Nisan 1935'te "*Ey Türk işçisi ve köylüsü teşkilatlan*" bildirisini düzenlemekten dolayı tutuklanır. Tutuklandığı sırada, 1930 yılında

yazdığı ve yayımlanmamış olan "*TREN*" şiirinden dolayı, hükümeti olumsuz eleştirmekten yargılanarak dört yıl hüküm giyer. Bu nedenle yükseköğrenimini tamamlayamaz. 1935-1939 yılları arasında dört yıl Ankara Cezaevi'nde tutuklu kalır. Öğretmenlik ve kamu hizmetlerinden de yasaklanır. Gazete ve dergilerde yazdığı yazı ve şiirleriyle birlikte kendisi de ömrü boyunca sürekli

gözetim altında yaşar.

Savaş karşıtı, toplumsal şiir ve yazılarıyla 1940 kuşağının en önemli kalemlelerinden biri olur (1939-1942). 1941'de evlenir, sonraki yıllarda bu evlilikten bir kızı dünyaya gelir. *Yeni Ses* ve *Yeni Edebiyat* dergilerinde yayımlanan sekiz şiiri nedeniyle bir yıl ağır cezaya çarptırılır ve askere alınıp sürgün edilir (1942).

1944 yılındaki ünlü tutuklama furyası sırasında, yayımlanmamış bir şiiri olan "*Sosyalist Türkiye Cumhuriyeti*" nede niyle bir yıl daha ağır cezaya çarptırılınca yaptığı askerlik de yanar. Yeniden askere alınan *Dinamo*, ancak 1949'da terhis olabilir. Askerliği bitip İstanbul'a ailesinin yanına döndüğünde artık 40 yaşındadır.

Şair ve yazar olarak adından çekinildiğinden bildiği yedi yabancı dil de ona düzenli bir iş olanağı sağlamaz. 1949-1960 yıllarında İstanbul'da başka adlar altında çeviriler yaparak ve özel yabancı dil dersleri vererek geçimini sağlar. 6-7 Eylül olaylarında (1955) haksız yere bir kez daha tutuklanan Hasan İzzetin Dinamo, İstanbul Harbiye Askeri Cezaevi'nde altı ay tutuklu kaldıktan sonra beraat eder. Yazdığı eserlerini kendi adıyla 1960'tan sonra yayımlatma olanağı bulabilir. Konusu Ulusal Kurtuluş Savaşı ve sonrası olan "Kutsal İsyân ve Kutsal Barış" dizi romanları, "Savaş ve Açlar", "Öksüz Musa", "Ateş Yılları", "Açlık", "Musa'nın Mapusanesi", "Koyun Baba", "6/7 Eylül Kasırgası"

gibi romanları ve çok sayıda şiir kitaplarıyla adını yeniden okurlara duyurur. Ölümüne kadar çok sayıda roman, şiir, anı, çocuk kitabı yayımlar ve çeviriler yapar. Altmışlı ve yetmişli yıllarda en çok okunan yazarlar arasında yer alır. 12 Mart 1971 darbesinde de kısa bir süre gözaltında tutulup serbest bırakılır. Tutuklanmaları sırasında ondan fazla basılmamış romanı ve binlerce şiiri yok olmuştur.

80 yıllık ömrünün 66 yılını yazmaya adanmış Hasan İzzetin DİNAMO, yazdığı eserleriyle toplumcu çizgisinden ödün vermeden yaşamını sürdürmüştür. 20 Haziran 1989'da, 80 yaşında İstanbul'da vefat etmiştir.

Eserleri

Roman: Kutsal İsyân (5 Cilt), Kutsal Barış (4 Cilt), Savaş ve Açlar, Öksüz Musa, Ateş Yılları, Açlık, Koyun Baba, Musa'nın Mapusanesi, Musa'nın Gecekondu, Türk Kelebeği, Anadolu'da Bir Yunan Askeri, Adalet Sıtması, Sübyan Koğuşu

Anı: 2. Dünya Savaşı'ndan Edebiyat Anıları, 6/7 Eylül Kasırgası, TKP Aydınlar ve Anılar

Şiir Kitapları: Atsız Kitap (1931, Vehbi Cem ve Mehmet Cevdet ile birlikte Hasan İzzetin Adıyla), Deniz Feneri (1937), Karacaahmet Senfonisi (1960), Mapusanemden Şiirler, Özgürlük Türküsü, Sürgün Şiirleri, Gecekondu'dan Şiirler, Kavga Şiirleri, Çoban Şiirleri, Nazım'dan Meltemler, Tuyuğlar, Gazeller, Ateş Ormanları Arasından

Çocuk Kitapları: Savaşta Çocuklar, Kenti Yiyen Çocuk

Diğer Çalışmaları: Amatör Fotoğrafçılık (1960, Hasan Deniz Adıyla), Görgü

Kuralları (1960, Hasan Deniz Adıyla)

Çevirilerinden Bazıları: Faust, İlyada, Werther, Andersen Masalları

Kaybolan Romanlarından Bazılarının İsimleri

Tahiregiller (2 cilt), Kızılırmak Donjuanı, Simavneli Bedrettin, Açlık Bu romanları 1935-1939 yıllarında Ankara Cezaevi'ndeyken yazmıştır. Cezası bittikten sonra tren yolculuğunda bavulları çalınmıştır. Romanlarının yanında oyunları ve binden fazla şiiri de yitiklere karışmıştır.

Bir Yedek Subayın Hatıraları Dinamo'nun ilk yazdığı romanıdır. Basımı için Ulus'a verilmiş, daha sonra bu romanın bir başkası tarafından İzmit'te kendi adıyla bastırıldığı duyumu almıştır. (Kaynak: Kocaeli Gazetesi, 17 Mayıs 1989, Günce, Ruşen Hakkı)

Batan Güneşler 1928'de *Hâkimiyeti Milliye* gazetesinde yitmiştir.

Arkadya 1935 yılında tutuklandığı sırada polisin elinde kaybolmuş ve sonrasında bulunamamıştır.

Türk Edebiyatının Ustalarından Yazar, Şair Hasan İzzetin Dinamo'yu Anıyoru

Yazar Administrator

Perşembe, 18 Haziran 2020 13:38 -

--

TÜRKİYE YAZARLAR SENDİKASI Karaoğlan Gençlik Merkezi İhlamurdere Cad. No:
50/5 80700 Beşiktaş/ İstanbul
0212 259 74 74